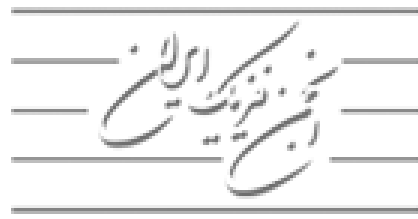

بسمه تعالی

نقش آفرینی انجمن های علمی ایران در
جامعه، دولت، صنعت و چالش های آن

سعداله نصیری قیداری

دانشگاه شهید بهشتی

۲۳ آذر ۱۳۹۹

رئیس انجمن فیزیک آمریکا خشونت علیه فیزیکدانان را محکوم کرد (۱۳۹۹/۰۹/۲۲)

فیلیپ باکس باوم، رئیس انجمن فیزیک آمریکا کشتن فیزیکدانان ایرانی را محکوم کرد. متن نامه او به شرح زیر است:

اعضاء محترم انجمن فیزیک آمریکا

کشتن اخیر فیزیکدان هسته‌ای ایرانی، یادآور زنجیره قتل‌های مشابه فیزیکدانان ایرانی در حدود یک دهه قبل است. مستقل از انگیزه‌ها و پیامدهای ژئوپلیتیک، انجمن فیزیک آمریکا عمیقاً از اعمال خشونت و ترور، من از جمله کشتن **اعضای جامعه فیزیک مان** متاثر است. بیانیه همکاری‌های بین‌المللی و فیزیک هسته‌ای بین‌المللی تاکید می‌کند که **علم فراتر از مرزهاست**. ما از دولت‌ها می‌خواهیم که خشونت علیه دانشمندان را محکوم کنند.

با احترام، فیلیپ باکس باوم

رئیس انجمن فیزیک آمریکا

<https://www.aps.org/publications/apsnews/updates/violence.cfm?fbclid=IwAR1ImCC6hyJOmFn1k4hqiiXJ9gCYJkv1zbh-affZFfzL2GfZ0lqWpp3cq2w>

نقش انجمن ها در جامعه

ترویج علم در جامعه:

- آشنا کردن جامعه با تفکر علمی (هفته، روز و دیگر مناسبت های فیزیک، باشگاه فیزیک، روز نجوم، شبهای رصد آسمان، فعالیت مشترک با نهادهای عمومی مثل فرهنگسراها، پارکها، وبینارهای عمومی، کنگره سلامت، اخلاق در جامعه و...) اینگونه کارها از جنس کارهای انجمنی است و کار وزارتخانه ها نیست.
- کمک به اعتلای سطح آموزش علوم مختلف در جامعه به عنوان نهادهای مردمی مستقل و حلقه واسط بین دولت و مردم
- همکاری با رسانه ها برای تشخیص علم و شبه علم و تصحیح تفکر علمی نادرست.
- **چالش ها:** نبودن ساز و کار اجرایی، خلاء قانونی، ضعف مالی انجمن ها،

نقش انجمن ها در دولت

مشورت در تصمیم سازی:

- پیشتاز بودن در علم، فناوری و نوآوری و مشاوره در طرح های کلان رقابتی با مزیت نسبی (رصدخانه ملی، انرژی خورشیدی، نانوتکنولوژی، فناوری کوانتومی، ...)، سیاستگذاری، تعیین اولویت های علمی و تخصیص درست بودجه در فصل علم و فناوری برنامه های توسعه ای کشور (ارتباط با کمیسیون های تخصصی دولت و مجلس، مرکز پژوهش های مجلس و ...)
- علم سنجی و ارزش گذاری کارهای تحقیقی و اعمال مدیریت علمی (که صرفا مقاله شماری و کار آماری نیست و نیاز به شاخص ها و معیار های خاص دارد (آینده نگری و آینده پژوهی در علم و فناوری، معیارهای ارتقاء اساتید و انتخاب استاد ممتاز و ...)

- مشاوره و تاثیرگذاری در بازنگری کتب درسی و تکنولوژی آموزشی در آموزش و پرورش

- مشاوره و تاثیرگذاری در بازنگری و اصلاح برنامه درسی، حذف یا جایگزینی رشته ها در مقاطع مختلف، تعیین معیارهای سنجش، پذیرش و هدایت تحصیلی دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی در آموزش عالی

- دیپلماسی علمی و ارتباط علمی با سایر کشورها و مجامع و سازما نه‌های بین المللی

چالش ها: عدم درخواست قوای سه گانه برای همکاری انجمن ها علی رغم تاکید قانونی (برنامه پنجم و ششم)، نهادینه نشدن جایگاه انجمن ها در کشور که بخشی هم به عملکرد انجمن ها مربوط است.

نقش انجمن ها در صنعت

- انجمن ها نقش اجرایی ندارند و لذا تاثیر گذاری آنها به ویژه در حوزه های دانشی علوم انسانی و علوم پایه در صنعت چشمگیر نیست.
- علی رغم برگذاری همایش ها و کنفرانس ها و چاپ نشریات و کتب که درگاه ایده های و یافته های نو هستند ولی به لحاظ ساختاری قابلیت تبدیل این ایده ها به محصول و حل معضلات صنعت را ندارند.
- **چالش:** برخی از تجربیات انجمن فیزیک در این زمینه

سپاس از حسن توجه شما